

Valtiovarainministeriölle

Dnro 04/2018

26.2.2018

1 (6)

valtiovarainministerio@vm.fi
anu.rajamaki@vm.fi

Lausuntopyyntönnö: VM169:00/2017; VM/2394/03.01.00/2017, 19.1.2018

**LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI ELINKEINOTULON VEROTTAMISESTA ANNETUN LAIN, TU-
LOVEROLAIN JA MAATILATALOUDEN TULOVEROLAIN MUUTTAMISEKSI**

Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä 'Asianajajaliitto') kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta korkovähennysrajoitussäännösten muuttamiseksi.

1 Yhteenveto

Korkomenojen vähennyskelpoisuutta Suomessa on rajoitettu EVL 18 a §:ssä olevalla säännöksellä, jota on sovellettu verovuodesta 2014 lukien. Nyt ehdotetut muutokset perustuvat pääosin veron kiertämisen estämistä koskevaan direktiiviin (ATAD I). HE-luonnoksessa korkovähennysrajoituksia ehdotetaan kuitenkin tiukennettavaksi enemmän kuin direktiivissä edellytetään.

HE-luonnos on direktiivin edellyttämää tasoa tiukempi esimerkiksi seuraavilta osin:

- 3 milj. euron rajaa ehdotetaan sovellettavaksi ns. safe harbour -sääntönä vain muihin kuin etuyhteyslainoihin.
- Etuyhteyslainoihin ehdotetaan sovellettavaksi direktiivin vaatimuksia tiukempia korkovähennysrajoituksia, minkä lisäksi etuyhteyslainan määritelmää ehdotetaan laajennettavaksi.
- Tasevapautustesti ehdotetaan poistettavaksi.
- Käyttämättä jääneen korkokapasiteetin siirtymistä käytettäväksi seuraavina vuosina ei ehdoteta.
- Infrastruktuurihankkeita ja rahoitusala ei ehdoteta rajattavaksi säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle.
- Siirtymäsäännöstä ei ehdoteta, jolloin uusia tiukempia säännöksiä sovellettaisiin myös ennen 17.6.2016 otettuihin tai muutettuihin lainoihin.

Lausuntonaan Asianajajaliitto ehdottaa HE-luonnokseen tehtäväksi seuraavat muutokset:

- Korkomenojen EVL 18 a §:ssä olevaa määritelmää tulisi tarkistaa. Lisäksi hallituksen esityksen perusteluja tulisi määritelmän osalta täsmentää.
- Korkotulojen määritelmä tulisi ottaa lakiin ja sen tulisi olla mahdollisimman symmetrinen EVL 18 a §:ssä olevan korkomenon määritelmän kanssa.
- Etuyhteyslainojen ja muiden lainojen korkojen verokohtelu tulisi yhtenäistää, ja 3 milj. euron rajaa tulisi soveltaa ns. safe harbour -sääntönä kaikkien lainojen nettokorkomeroihin.
- EBITD-rajan nostamista direktiivin sallimaan 30 prosenttiin sekä ns. vanhojen lainojen rajaamista säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle tulisi harkita.
- Mikäli etuyhteyslainojen ja muiden lainojen korkojen erilaista verokohtelua pidettäisiin perusteltuna, etuyhteyslainojen määritelmä tulisi säilyttää nykyisellään, mutta EVL 18 a §:n 6 momentissa oleva rinnastus tulisi poistaa.
- Pykälään tulisi sisällyttää tasevapautussäännös.

2 Korkomenon määritelmää tulisi täsmentää ja hallituksen esityksessä olevia perusteluja laajentaa

HE-luonnoksessa EVL 18 a §:ään ehdotetaan sisällytettäväksi korkomenon käsite. Säännöksen mukaan korkomenolla tarkoitettaisiin korkorajoitussäännöstä sovellettaessa "kaikenlaisen velan korkomenoja ja rahoituksen hankinnan yhteydessä kertyviä menoja taloudellisesti vastaavia menoja".

Kuten HE-luonnoksessa on mainittu, direktiivissä käytetään käsitettä "borrowing cost", jota voidaan määritelmän sisältö huomioon ottaen pitää HE-luonnoksessa käytettyä käsitettä "korkomeno" selkeämpänä. Vaikka EVL 18 a §:ssä todetaankin korkomenon määrittelyn koskevan nimenomaan korkomenon käsitettä "tässä pykälässä", saman käsitteen tai helposti toisiinsa sekoitettavien käsitteiden käyttäminen verolainsäädännössä erilaisissa merkityksissä tulisi välttää. Koron käsite on yleensä huomattavasti EVL 18 a §:ssä olevaa määritelmää suppeampi, mistä syystä Asianajajaliiton mielestä tulisi harkita korkomenon käsitteen korvaamista EVL 18 a §:ssä jollain toisella käsitteellä. Esimerkiksi käsite rahoitusmeno olisi korkomeno -käsitettä kuvaavampi.

HE-luonnoksen perusteluissa ei ole tarkemmin määritelty, mitä tarkoitetaan rahoituksen hankinnan yhteydessä kertyviä menoja taloudellisesti vastaavilla menoilla. Sen sijaan HE-luonnoksessa mainitaan määritelmän perustuvan direktiiviin. Hallituksen esityksen perusteluihin tulisi ottaa vähintään direktiivissä oleva esimerkkiluettelo määritelmän piiriin kuuluvista eristä.

Rahoituksen hankintaan liittyviä välittömiä menoja ovat esimerkiksi rahoittajan lainana myöntämisestä perimät järjestely- ja muut vastaavat palkkiot. Direktiivin perusteella näiden kuuluminen rajoitusten piiriin vaikuttaa selvältä. Rahoittaja saattaa periä kuitenkin myös sellaisia palkkioita, joiden liittyminen rahoituksen hankintaan on etäisempi, kuten palkkioita lainaehjoja muutettaessa tai velallisen maksaessa lainan

takaisin ennenaikaisesti. Lisäksi esimerkiksi yrityskauppatilanteissa rahoituksen hankinnasta aiheutuu velalliselle muitakin kuluja, kuten esimerkiksi DD-kuluja ja/tai neuvonantajien palkkiokuluja. Tällaisten erien rajautuminen korkorajoitussäännöksen soveltamisalan ulkopuolelle tulisi tulkintakysymysten välttämiseksi mainita hallituksen esityksen perusteluissa.

3 Korkotulojen käsite tulisi määritellä laissa ja säätää mahdollisimman symmetriseksi korkomenon käsitteen kanssa

HE-luonnoksessa ehdotetaan, että korkotulon määritelmää ei oteta lakiin. Määritelmän puuttuminen lisää epätietoisuutta siitä, miten korkovähennysrajoitusten kannalta olennainen menoerä eli ”nettokorkomenot” määritellään.

HE-luonnoksen mukaan direktiiviin kirjattu korkotulon määritelmä ei poikkea nykyisestä kansallisesta sääntelystä. Nimenomaista säännöstä korkotulon määritelmästä ei verolainsäädännössä kuitenkaan ole, ja HE-luonnoksen perusteella jää epäselväksi, mihin sääntelyyn eritysluonnoksessa viitataan. Pidämme tärkeänä, että laissa määritellään mahdollisimman selkeästi ja yksiselitteisesti nettokorkomenojen laskemisen kannalta olennaiset erät. Tästä syystä myös korkotulon käsite tulisi ottaa lakiin ja selvittää käsitteen sisältöä hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Korkotulon käsite tulisi säätää mahdollisimman symmetriseksi korkomenon käsitteen kanssa. Direktiivi sallii, että lainamenosta vähennetään saadut korot sekä niihin verrattavissa olevat veronalaiset tulot (other economically equivalent taxable revenues). Kun esimerkiksi rahoitusleasingissä leasingmaksujen korko-osuus sisällytetään korkomenoihin, myös leasingmaksujen saajan verotuksessa saatujen leasingmaksujen korko-osuus tulisi sisällyttää korkotuloihin. Samoin esimerkiksi saatavien kurssivoitot tulisi sisällyttää korkotuloihin, kun vastaavasti lainojen kurssitappiot ovat korkomenoja. Lisäksi esimerkiksi saatujen takauspalkkioiden sisällyttäminen korkotuloihin verrattaviin tuloihin tulisi selventää hallituksen esityksessä.

Kun korkotuloihin sisällytetään korkotuloihin taloudelliselta luonteeltaan rinnastettavissa olevat tulot, myös käytetyn korkotulon käsitteen korvaamista jollain käsitteen sisältöä paremmin kuvaavalla termillä tulisi harkita. Esimerkiksi rahoitustulo voisi olla käsitteenä sen sisältöä paremmin kuvaava.

4 Etuyhteyslainojen korkojen erilainen verokohtelu tulisi poistaa ja kaikkiin lainoihin soveltaa direktiivin sallimaa 3 milj. euron rajaa safe harbour -sääntönä

HE-luonnoksessa ehdotetaan nykyisen 500 000 euron rajan määrän ja luonteen säilyttämistä. Siten nettokorkomenot ovat verovuonna vähennyskelpoisia, jos ne ovat verovuonna enintään 500 000 euroa. Edellä mainitun määrän ylittävät nettokorkomenot eivät ole vähennyskelpoisia siltä osin kuin ne ylittävät 25 % verotuksellisesta EBITD:sta, mutta muiden kuin etuyhteysvelkojen nettokorkomenoista on aina vähennyskelpoista 3 milj. euroa.

Asianajajaliiton kannan mukaan sama 3 milj. euron vähimmäisraja safe harbour -sääntönä tulisi säätää sekä etuyhteyskorkoihin että ei-etuyhteyskorkoihin.

Edellä mainitun 500 000 euron rajan säilyttäminen entisellään merkitsee korkovähennysrajoitusten kiristämistä myös etuyhteyslainojen osalta, sillä aikaisempaa laajempi korkomenon määritelmä koskee myös etuyhteyslainojen korkomenoja. Hallituksen esityksen perusteluissa säännöksen kiristämistä ei ole mitenkään perusteltu.

Kahden eri vähimmäisrajan säätäminen sekä näiden rajojen erilainen soveltaminen monimutkaistaa säännöstä tarpeettomasti. Tämä käy ilmi myös HE-luonnoksen sivulla 44 olevasta laskuesimerkistä.

Jo nykyisellään korkorajoitussäännöksen sisältö on monimutkainen, kun vähennyskelpoisten korkojen määrä lasketaan kaikkien nettokorkomenojen määrän perusteella, vaikka vähennysrajoitukset kohdistuvat vain etuyhteyslainoihin. Vähennyskelpoisen määrän laskeminen erikseen etuyhteyslainoille ja muille lainoille tekisi säännöksestä vielä nykyistäkin monimutkaisemman.

Kahden eri euromääräisen rajan erilainen soveltaminen tekee myös vähennyskeltotomien korkojen myöhempien vuosien vähennysoikeuden laskemisesta hyvin monimutkaista. HE-luonnoksen perusteluissakin on todettu, että jatkossa olisi seurattava vähentämättä jääneiden korkomenojen määrää erikseen etuyhteyslainojen korkojen ja muiden kuin etuyhteyslainojen korkojen osalta. Lisäksi joka vuosi vähennettävissä olevat määrät, eli vähentämättä jääneiden korkomenojen käyttäminen, olisi laskettava erikseen etuyhteyskoroille ja muille koroille.

Asianajajaliiton näkemyksen mukaan säännöksen ehdotettu sisältö on kohtuuttoman monimutkainen. Korkovähennysrajoitusten tehokkuus ei edellytä HE-luonnoksen kaltaista monimutkaista laskentajärjestelmää ylläpitävää säännöstä.

Verolainsäädännön pysyvyys edistää oikeusvarmuutta, mistä syystä alarajaa ei tule asettaa yksinomaan nykyisen historiallisen alhaisen korkotason perusteella. Ottaen huomioon nettokorkomenojen määritelmästä ja rajoitusten ulottumisesta myös etuyhteyslainoihin aiheutuva vähennysrajoitusten kiristyminen, alarajan määrittäminen direktiivin sallimaan 3 milj. euroon vaikuttaa perustellulta.

Uudet korkorajoitussäännökset rajoittavat korkojen vähennyskelpoisuutta merkittävästi aikaisempia säännöksiä enemmän. Siten useiden yritysten verotus ja erityisesti vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen kokonaiskustannus kiristyy muutoksen myötä, mikä puolestaan lisää investointien kustannuksia. Muutoksen haitallisten vaikutusten minimoimiseksi Asianajajaliitto pitäisi suotavana, että EBTD-raja nostettaisiin direktiivin sallimaan 30 prosenttiin sekä ns. vanhat lainat rajattaisiin säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle.

5 Etuyhteyskorkojen määritelmää ei tulisi laajentaa

HE-luonnoksessa ehdotetaan ATAD I:n sallimalla tavalla itsenäisten yritysten jättämisestä korkorajoitussäännösten soveltamien ulkopuolelle. Direktiivin tarkoittama etuyhteysuhde täyttyy jo 25 prosentin omistus- tai äänivaltaosuuden perusteella eli

huomattavasti alhaisemmalla omistus- ja äänivaltaosuudella kuin esimerkiksi VML 31 §:n 2 momentissa määritelty etuyhteysuhde.

HE-luonnoksessa ehdotetaan direktiivissä säädettyä etuyhteysmääritelmän soveltamista myös etuyhteyslainojen määritelmään. Nykyisin korkorajoitusten piirissä olevien etuyhteyslainojen määritelmä määräytyy VML 31 §:n 2 momentissa olevan etuyhteysmääritelmän nojalla. ATAD I ei edellytä etuyhteyslainojen korkojen erilaista verokohtelua eikä myöskään säätele etuyhteyslainan määritelmää. Siten HE-luonnoksessa oleva kiristys etuyhteyslainan määritelmään ei perustu ATAD I:ssä olevaan määräykseen. Mikäli etuyhteyslainojen määritelmää halutaan laajentaa nykyisestä, muutosta olisikin perusteltava muilla syillä kuin viittauksella direktiivissä olevaan määritelmään.

Asianajajaliiton näkemyksen mukaan etuyhteyslainojen ja muiden lainojen korkojen erilainen verokohtelu monimutkaistaa säännöstä tarpeettomasti, kuten edellä olemme jo perustelleet. Mikäli erilainen verokohtelu halutaan kuitenkin säilyttää, etuyhteyslainojen määritelmä on perusteltua pitää yhdenmukaisena siirtohinnoittelussa käytettävän määritelmän kanssa.

ATAD I:ssä oleva etuyhteisyriytysten määritelmä on olennainen niille yrityksille, jotka eivät kuulu mihinkään konserniin, ja arvioitaessa korkorajoitussäännösten soveltamispiiriä. Etuyhteyskorkojen määritelmä puolestaan on olennainen nimenomaan konsernisuhteessa. Määritelmät koskevat eri verovelvollisia eikä niiden samankaltaisuudesta ei ole mitään etua. Sen sijaan etuyhteyslainojen ja -korkojen erilaiset määritelmät siirtohinnoittelussa ja korkorajoitussäännöksiä sovellettaessa monimutkaistaa tarpeettomasti useiden konserniin kuuluvien yhtiöiden verotusta.

Asianajajaliiton näkemyksen mukaan joka tapauksessa olisi syytä poistaa ehdotetun säännöksen 4 momentti, joka vastaa nykyisin voimassa olevaa EVL 18 a §:n 6 momenttia (ns. back-to-back-tilanteet ja lainat, joiden vakuutena on konserniyhtiön saatava). Pankit edellyttävät usein talletusten ja muiden konsernilla olevien saatavien liittämistä vakuuspaketteihin. Nykyinen säännös on hyvin tulkinnanvarainen ja vaikeuttaa vakuuspakettien muodostamista tarpeettomasti.

6 Säännökseen tulisi sisällyttää tasevapautussäännös

HE-luonnoksessa tasevapautussäännöksen poistamista perustellaan halulla kiristää korkovähennysrajoituksia sekä nykyisen säännöksen synnyttäneillä tulkintakysymyksillä. Nettokorkomenon käsitteen laajeneminen ja kaikkien korkojen saattaminen rajoitusten piiriin kiristää jo korkovähennystä merkittävästi. Siten lisäkirstyksiin tasevapautussäännöksen poistamisen kautta ei ole tarvetta.

Korkorajoitussäännökset liittyvät OECD:n veropohjan rapautumista ja voitonsiirron estämistä koskevaan BEPS-hankkeeseen, ja niiden on tarkoitus olla veron kiertämistä vastaan suunnattu työkalu. Perimmäisenä tarkoituksena ei ole rankaista velkaisia yrityksiä ja jättää ottamatta huomioon korkomenojen vaikutusta verojenmaksukykyyn, vaan puuttua ei-toivottuun verotettavan tulon siirtämiseen matalan verotuksen val-

tioihin. Tästä näkökulmasta tarkasteltuna tasevapautussäännöksen poistaminen ei ole perusteltua.

Verolainsäädännön neutraalisuusvaatimuksen mukaan verosäännösten tulisi vaikuttaa yritysten liiketoimintaa koskeviin päätöksiin mahdollisimman vähän. Tasevapautussäännöksen poistaminen ja konsernilainojen ulkopuolista rahoitusta ankarampi verokohtelu tekisi monissa konserneissa keskitetystä rahoituksen hankinnasta verotuksellisesti epäedullisempää kuin ulkoisen rahoituksen hankkiminen suoraan jokaiseen konserniyhtiöön. Keskitetty rahoitus on kuitenkin yritykselle yleensä hajautettua rahoitusta edullisempää. Siten tasetestin poistaminen nostaisi monissa konserneissa rahoituskustannuksia.

Mahdolliset tasevapautussäännöksen tulkintakysymykset tulisi poistaa muilla tavoin kuin poistamalla säännös. Korkeimman hallinto-oikeuden antamat ratkaisut ovat jo osaltaan selkiyttäneet oikeustilaa. Lisäksi säännöksen sisältöä voidaan selkiyttää säännöksen sanamuotoa tarkistamalla. Uusien tulkintakysymysten syntymistä voidaan ehkäistä myös hyödyntämällä direktiivin sisältöä ja täsmentämällä säännöksen sisältöä hallituksen esityksen perusteluissa.

Helsingissä 26. päivänä helmikuuta 2018

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

Jarkko Ruohola
Suomen Asianajajaliiton puheenjohtaja, asianajaja

LAATI

Asianajaja Mika Ohtonen, Roschier Asianajotoimisto Oy, Helsinki

Suomen Asianajajaliiton lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 120 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu vero-oikeuden asiantuntijaryhmässä.